

18. Sa(m)jam knjige
u Istri

MURAT UYURKULAK I DRAGAN VELIKIĆ GOSTI POPODNEVNOG PROGRAMA 18. SAJMA

Povijest poraženih pišu u

Uyurkulakov roman "Tol" još uvijek nema hrvatski prijevod, a autor je objasnio da tol znači osveta, no ne na turskom, već na kurdsom jeziku

● U biblioteci knjiga Dragana Velikića roman "Bonavia" nalazi se na onom mjestu gdje su "Via Pola" i "Danteov trg". Sličnost je u određenoj vrsti transparentnosti teksta, a netko bi rekao da su to tri najmanje zakučasta Velikićeva romana, kazao je Jergović

PULA - Popodnevni program 18. sajma knjige u Istri prekjucher je bio rezerviran za predstavljanje knjige turskog autora Murata Uyurkulaka "Tol" te novog romana "autora iz susjedstva" Dragana Velikića "Bonavia". Uyurkulakov roman još uvijek nema hrvatski prijevod, a autor je objasnio da tol znači osveta, no ne turskom već na kurdsom jeziku.

Neslužbena povijest Turske

- Često me pitaju zašto sam romanu napisanom na turskom jeziku dao ime na kurdsom. Ja potječem iz Izmira, turski sam musliman, a k tome sam i muškarac, što znači da imam još veću moć. No, sva ta prava dana mi pri rođenju ne znače da mogu ostati gluhi i slijepi prema nepravdama koje se događaju. Od sredine 80-ih u Turskoj se vodi rat - rat turske vojske protiv članova PKK-a, radničke stranke Kurdistana. Svi smo mi na neki način stradali u tom sukobu, a ja odmalena tražim njegove razloge. Turska pritiskom pokušava kurdski dio prilagoditi sebi. Niti jedna strana u tom sukobu nije nevina. Kada sam birao naslov za svoj roman, znao sam da će to biti "Osveta", no htio sam da on bude na kurdsom jeziku kao po-

zdrav mojoj kurdskoj braći, kazao je Uyurkulak.

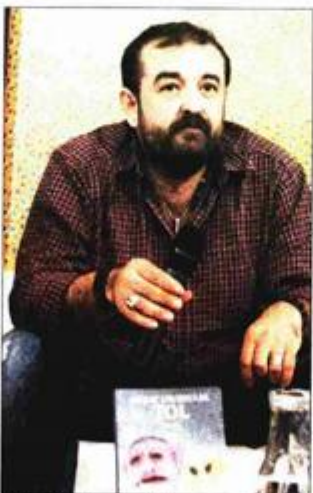
Ayser Ali pojasnila je da roman "Tol" prati priču dva glavna junaka te da je ujedno i neslužbena povijest Turske.

- Svi već znamo da povijest pišu pobjednici, a povijest poraženih pišu umjetnici i pisci. Prije osnivanja Republike Turske svi smo živjeli zajedno u jednom carstvu. To je bio pravi koktel naroda. Osmansko Carstvo postupno je propadalo, a neke su političke skupine to predviđjele. U Osmanskom Carstvu se stoga rodio turski nacionalizam i počela se provoditi politika homogenizacije i turkizacije pa su Armenci i Židovi ili bili potjerani ili ubijeni. Republika Turska osnovana je 1923. godine, a njeni su osnivači htjeli stvoriti nacionalnu državu s jednonacionalnim identitetom. Nakon osnivanja republike zasnovana je politika koja podržava samo taj jedan narod, a svi ostali nisu bili dobrodošli. No, oni su ostali živjeti na tom prostoru i pričati svoju priču.

U Turskoj je povijest opasna stvar i dva su pitanja glavna - ono armensko i ono kurdsko. Moj roman je književni dokument o političkom pritisku koji se 50 godina primjenjuje na sve koji nisu Turci ili muslimani. To su tabu-teme, a o mojoj se knjizi govori kao o političkom romanu i mene

Dragan Velikić

Murat Uyurkulak

se predstavlja kao političkog pisca. Moja je namjera bila samo napisati roman, i to roman koji je jako osoban. Već tri generacije moje obitelji su

u Turskoj u opoziciji i doživjeli su velike pritiske. Srdžba koju osjećam prema tome prelila se u moj roman, ali književnost ne mora biti politička. Književnost ima svoju posebnu stvarnost, a onima koji se žele baviti politikom savjetujem da čitaju političke tekstove. Književnost ne može spasiti svijet, ali nam zato može pokazati u kojem ropstvu živimo, kazao je Uyurkulak.

Dragan Velikić je u suradnji s Teofilom Pančićem i Miljen-

kom Jergovićem u Crvenom slonu DHB-a preksinoć predstavio svoj novi roman "Bonavia". Jergović je kazao da ga je taj novi Velikićev trud prisjetio na stihove Danijela Dragojevića koje je parafrazirao u "Samo bog zna na što pomislim kada kažem ja".

Odakle se javljaju fiktivni junaci?

- Najveći dio njegove proze je u osnovi obilježen tim ja za koje samo bog zna što je i gdje

je ukorijenjeno. On pokušava fiksirati svoj identitet pa radi plemenit posao jer je identiteta oslobođen. Velikić to nešto traži. U biblioteci knjiga Dragana Velikića ovaj se roman nalazi na onom mjestu gdje su "Via Pola" i "Danteov trg". Sličnost je u određenoj vrsti transparentnosti teksta, a netko bi rekao da su to tri najmanje zakučasta Velikićeva romana, kazao je Jergović.

Velikić je kazao da literatura pripada onim generacijama

KNJIGE U ISTRI

Amjetnici

koje su narasle na literaturi.

- Meni su mnogi junaci iz literature nastavili živjeti i nakon što sam završio s čitanje. Odisej nije završio kod Homera. Kada sam počeo pisati "Bonaviju" znao sam da će knjiga završiti u autobiografiji. Moje je pitanje bilo odakle se javljaju uopće ti fiktivni junaci? Da li ja njih izmišljam? Nemoguće. Svi ti junaci koji nisu zamaskirani članovi moje rodbine ili prijatelji oni su duboko određeni mojim iskustvom i odra-

stanjem i u tom smislu prirodno je bilo na kraju da u mom romanu junaci budu moji roditelji, kazao je Velikić.

Preksinoć je u programu Suton uz knjigu Péter Zilahy zajedno s Ivanom Sršenom i Vladislavom Bajcem predstavio svoj roman "Tri", dok su u zadnjem programu šestog dana sajma pjesnikinja Daniela Seel i grafički dizajner Andreas Töpfer održali performans naziva "(Ne)vidljiva poezija".

Boris VINCEK